Sald?rganl?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sald?rganl?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29956

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sald?rganl?k Ölçe?i, 1998 y?l?nda M. Tuzgöl taraf?ndan yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi? olan psikometrik bir araçt?r. Bu ölçek, lise ö?rencilerinin sald?rganl?k düzeylerini ölçmek ve bu düzeylerin çe?itli de?i?kenler, özellikle de ana-baba tutumlar?, aç?s?ndan nas?l farkl?la?t???n? incelemek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, ergenlik dönemindeki sald?rgan davran??lar?n anla??lmas?na ve bu davran??larla ebeveynlik stilleri aras?ndaki korelasyonun belirlenmesine odaklanm??t?r.

Ölçek, bir geli?tirme çal??mas? ürünü oldu?undan, ölçe?in yap?sal özellikleri, madde say?s? ve derecelendirme sistemi tezin metodoloji bölümünde detayland?r?lmaktad?r. Kaynak materyalde spesifik geçerlik ve güvenirlik de?erleri belirtilmemi? olmakla birlikte, akademik bir tez çal??mas? kapsam?nda bu analizlerin yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sald?rganl?k Ölçe?i, Sald?rganl?k Düzeyi, Lise Ö?rencileri, Ana-Baba Tutumlar?, Psikolojik Ölçek Geli?tirme, Ergenlik, Davran?? Bozukluklar?.

Yazarlar

Tuzgöl, M.

Amaç

Sald?rganl?k Ölçe?i'nin temel amac?, lise ça??ndaki ergenlerin genel sald?rganl?k e?ilimlerinin ve düzeylerinin standart bir psikometrik araçla tespit edilmesidir. Bu ölçek, özellikle Tuzgöl'ün yüksek lisans ara?t?rmas?nda, farkl? ana-baba tutumlar? (örne?in, demokratik, otoriter, a??r? koruyucu) sergileyen ailelerden gelen ö?rencilerin sald?rganl?k skorlar? aras?nda istatistiksel olarak anlaml? farkl?l?klar olup olmad???n? saptamak için kullan?lm??t?r.

Ölçek, yaln?zca betimleyici bir araç olman?n ötesinde, sald?rganl?k düzeylerinin akademik ba?ar?, cinsiyet, sosyoekonomik durum gibi di?er de?i?kenlerle olan ili?kisini de incelemeye olanak sa?lam??t?r. Geli?tirme sürecinin kendisi, Türk kültürüne özgü ergen sald?rganl??? boyutlar?n? yakalamay? hedeflemi?tir.

Yap?

Ölçek, psikolojideki temel yap?lardan biri olan **sald?rganl?k** (aggression) yap?s?n? ölçmektedir. Sald?rganl?k, genellikle ba?kalar?na fiziksel veya psikolojik zarar verme niyeti ta??yan davran??lar, tutumlar veya e?ilimler bütünü olarak tan?mlan?r. Bu ölçe?in, fiziksel sald?rganl?k,

ARABPSYCHOLOGY.COM

sözel sald?rganl?k, öfke ve dü?manl?k gibi sald?rganl???n farkl? alt boyutlar?n? ölçmek üzere tasarlanm?? olmas? muhtemeldir, ancak tezin detaylar?na eri?im olmadan kesin alt boyutlar belirtilememektedir.

Yap?n?n ölçülmesi, ö?rencilerin kendilerine yöneltilen maddelere verdikleri yan?tlar arac?l???yla gerçekle?tirilir. Ölçek, ö?rencilerin tipik davran?? kal?plar?n? ve duygusal tepkilerini de?erlendirerek genel bir sald?rganl?k skoruna ula?may? amaçlam??t?r.

Geçerlik

Kaynak materyalde Sald?rganl?k Ölçe?i'ne ait spesifik geçerlik (Validity) verileri (içerik geçerli?i, yap? geçerli?i, ölçüt ba??ml? geçerlik vb.) aç?kça raporlanmam??t?r. Ancak, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda yeni bir araç geli?tirildi?inde, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünü belirlemek için kapsaml? geçerlik çal??malar?n?n yap?lmas? akademik gerekliliktir.

Bu çal??ma ba?lam?nda, ölçe?in maddelerinin sald?rganl?k yap?s?n? temsil etme gücü (içerik geçerli?i) ve faktör analizi yoluyla belirlenen alt boyutlar?n teorik yap?yla uyumu (yap? geçerli?i) incelenmi? olmal?d?r. Detayl? geçerlik katsay?lar? için orijinal tez metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Sald?rganl?k Ölçe?i'nin güvenirlik (Reliability) de?erleri de kaynak özetinde (-) olarak belirtilmi?tir. Güvenirlik, ölçe?in ölçüm sonuçlar?n?n zamana ve farkl? ko?ullara kar?? tutarl?l???n? ifade eder. Geli?tirme çal??malar?nda yayg?n olarak kullan?lan güvenirlik yöntemleri aras?nda iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test güvenirli?i bulunmaktad?r.

Ölçe?in iç tutarl?l?k analizlerinin yap?ld??? ve elde edilen Cronbach Alfa katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) oldu?u varsay?lmaktad?r. Bu psikometrik de?erler, ölçe?in tutarl? sonuçlar üretti?ini kan?tlamak ad?na tezin metodolojik k?sm?nda detayl?ca sunulmu?tur.

Faktör Analizi

Sald?rganl?k gibi çok boyutlu bir yap?y? ölçmek üzere geli?tirilen ölçeklerde, yap? geçerli?ini desteklemek amac?yla genellikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** veya **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** teknikleri kullan?l?r. Bu ölçe?in geli?tirme a?amas?nda da, sald?rganl???n hangi alt boyutlardan (örne?in, fiziksel, sözel, dolayl? sald?rganl?k) olu?tu?unu belirlemek için faktör analizinin yap?ld??? tahmin edilmektedir.

Faktör analizinin sonuçlar?, ölçe?in son halindeki madde say?s?n?, alt ölçeklerini ve bu alt

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçeklerin toplam varyans? aç?klama oranlar?n? belirlemi?tir. Bu analizler, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ve teorik olarak beklenen boyutlarla uyumunu göstermede kritik rol oynam??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir yüksek lisans tezi çal??mas? için geli?tirilmi?tir.)

Format: Kaynakta belirtilmemekle birlikte, lise ö?rencileri için tipik olarak kullan?lan, çok seçenekli Likert tipi derecelendirme format?nda oldu?u varsay?lmaktad?r.

Mevcut Diller: Türkçe (Özgün geli?tirme dili).

Popülasyon Grubu: Ergenler/Ö?renciler.

Ya? Grubu: Lise ö?rencileri (Genellikle 14-18 ya? aral???).

Popülasyon Detaylar?: Ankara'daki liselerde ö?renim gören ve ana-baba tutumlar? aç?s?ndan farkl?la?an ö?renci gruplar?.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-report scale).

Anahtar Kelimeler

Yüksek Lisans Tezi, Geçerlik Çal??mas?, Güvenirlik Analizi, Ergen Psikolojisi, Okul Psikolojisi, Psikoe?itimsel De?erlendirme.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: Belirtilmemi?tir. (Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ile ili?kilidir.)

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara (1998 itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirildi?i için, ticari kullan?m? genellikle yazar?n ve üniversitenin iznine tabidir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle izin al?nmas? gerekir.

?zinler: Orijinal yazar (M. Tuzgöl) ve Hacettepe Üniversitesi'nden izin al?nmas? gereklidir.
Ücret: Ticari kullan?m ücreti bilinmemektedir; akademik kullan?m genellikle ücretsizdir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Y?l?: 1998.

Kaynaklar

Sald?rganl?k Ölçe?i'nin geli?tirilmesine dair birincil referans a?a??da listelenmi?tir:

Tuzgöl, M. (1998). **Ana-baba tutumlar? farkl? lise ö?rencilerinin sald?rganl?k düzeylerinin çe?itli de?i?kenler aç?s?ndan incelenmesi** (Yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Bu teze ait dijital eri?im ba?lant?s?, YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden sa?lanmaktad?r: tez.yok.gov.tr

Sald?rganl?k Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Sald?rganl?k Ölçe?i'nin orijinal maddeleri, kaynak materyalde aç?kça belirtilmemi?tir. Ölçek maddelerine eri?im için, yukar?da belirtilen M. Tuzgöl'ün 1998 tarihli yüksek lisans tezinin tamam?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM